

DOI: 10.31866/2616-7581.2.2.2019.187443

УДК 780.614.13:785.1(73=161.2)

ДИСКОГРАФІЯ КАПЕЛИ БАНДУРИСТІВ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

Віолетта Дутчак

доктор мистецтвознавства, професор;

ORCID: 0000-0001-6050-4698; e-mail: violetta.dutchak@ukr.net

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника», Івано-Франківськ, Україна

Анотація

У статті аналізується аудіотворчість (звукозаписи) провідного колективу української діаспори Капели бандуристів імені Тараса Шевченка (Детройт, США) в контексті актуалізації досліджень розвитку бандурного мистецтва в Україні та зарубіжжі, зокрема відзначення 100-літнього ювілею колективу (2018). Поряд з активною виконавською діяльністю, тріумфальними виступами колективу в Месі Голл (Торонто, Канада) та Білому Домі (Вашингтон, США), Капела зафіксувала свою творчість в аудіозаписах, видала численні довгограючі платівки, касети, аудіодиски, відеодиски, опрацювавши понад 600 творів бандурного і хорового репертуару.

Метою статті постає аналіз звукозаписних здобутків Капели бандуристів імені Тараса Шевченка з позицій репертуарно-тематичного, жанрового, інтерпретаційного, інструментознавчого, виконавсько-стильового аспектів.

Здійснено історичну ретроспективу аудіотворчості колективу, введено до наукового обігу останній ювілейний диск «Браття! Будем жити!» (2018), що й становить **наукову новизну** дослідження.

Відзначено тематичний спектр дискографії колективу. Зокрема, Капелою створений багатий каталог звукозаписів, до якого увійшли українська хорова класика М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя, О. Кошиця, М. Лисенка, С. Людкевича, К. Стеценка, А. Гнатишина, твори Г. Хоткевича, Г. Китастого, П. Потапенка, численні українські народні пісні, канти, псалми. Відзначено, що виконавські гастрольні тури Капели ставали поштовхом до фіксації репертуару – запису провідних тематичних напрямів, про що свідчать назви альбомів: «Ми знов з тобою, Україно», «Чорноморський тур», «Українські степи», «Бандурне Різдво» та ін. У статті використано історичний, аксіологічний, музикознавчий та культурологічний підходи та відповідні їм методи, які визначають **методологію дослідження**. Зокрема, історико-хронологічний метод використаний для розгляду послідовності й етапів звукозаписної творчості колективу бандуристів, аксіологічний – для визначення його мистецької цінності, музикознавчі та культурологічні методи сприятимуть різностороннім аспектам аналізу входження звукової творчості Капели бандуристів імені Тараса Шевченка у світовий культурний простір.

Висновки. Аудіозаписи Капели бандуристів імені Тараса Шевченка зафіксували процеси удосконалення народного інструментарію в діаспорі, зокрема бандур харківського типу майстрів П. і О. Гончаренків, Ю. Приймака, М. Лісківського, А. Чорного, М. Дяковського, А. Бірка та ін. Аналіз звукозаписів колективу дозволив визначити динаміку як загальних тенденцій збереження і відтворення виконавських здобутків Капели, так і мистецьких досягнень у різні періоди її функціонування під керівництвом диригентів Г. Китастого, В. Божика, П. Потапенка, В. Колесника, О. Махляя та ін.

Ключові слова: бандурне мистецтво; українська діаспора; ансамблеве виконавство; Капела бандуристів імені Тараса Шевченка; звукозаписи; аудіотворчість

Вступ

Серед здобутків бандуристів діаспори ХХ – початку ХХІ ст. – вагомі результати в галузях виконавства, методики гри, створення інструментарію. І хоча загальна тенденція функціонування бандурного виконавства за кордоном мала аматорський характер, у багатьох аспектах бандуристи зарубіжжя, як митці «вільного світу», довели фахову зрілість і майстерність, а їх здобутки випереджали бандуристів материкової України. Це зумовлювалося як бажанням зберегти національний характер свого мистецтва, так і ширшими можливостями виконавства, без ідеологічної заангажованості.

Одним з найпотужніших колективів української діаспори була й залишається Капела бандуристів імені Тараса Шевченка (США), з центром осілості у місті Детройті. Капела бандуристів імені Тараса Шевченка вирізняється серед багатьох колективів української діаспори. У її творчій діяльності переплітаються багато мистецьких напрямів – гра на народних музичних інструментах, хоровий чоловічий спів, опора на питомо український репертуар, який охоплює народні пісні, канти, псалми, літературно-музичні композиції, авторські композиції на тексти українських авторів. За весь час функціонування на чужині Капела бандуристів імені Тараса Шевченка дала більше тисячі концертів, у т. ч. і на найкращих світових сценах, видала численні довгограючі платівки, касети, аудіодиски, відеодиски, опрацювавши понад 600 творів бандурного і хорового репертуару.

Капела бандуристів імені Т. Шевченка виступала в еміграційному середовищі як носій саме національної музики та інструментарію, здійснювала плекання і розвиток української пісні, пропагувала творчість українських композиторів. Тому актуальною постає проблематика як комплексного й всебічного висвітлення різних напрямів її діяльності упродовж столітнього періоду функціонування, так і конкретизація пріоритетів творчості колективу, зокрема реалізованих у виконавстві – сценічному та фіксованому (звукозаписному). Звукозаписи – своєрідні «аудіопублікації», тематичний і жанрово-стильовий фоноархів виконавця чи колективу. Зауважимо, що дискографія митців діаспори відображає як форму виконавства, тематичну спрямованість, так і часово-суспільний та художньо-естетичний зріз популярності й потреб слухачьких запитів.

Феномен Капели бандуристів імені Т. Шевченка як творчого колективу неодноразово розглядався музикознавцями, дослідниками бандурного мистецтва минулого і сучасності О. Бенч-Шокало (2002). М. Бурбаном (2006), В. Витвицьким

(1996; 2003), Й. Гошуляком (1995), Г. Карась (2012), Л. Корсун (2007а; 2007b) та ін. Грунтовною роботою, присвяченою бандурному мистецтву, і зокрема Капелі ім. Т. Шевченка, стала праця «Живі струни» відомого українського письменника діаспори Уласа Самчука (1905-1987) – документально-літературне дослідження з підзаголовком «Бандура і бандуристи» (1976). Джерелом актуальної інформації про Капелю бандуристів імені Т. Шевченка залишається їх власна Інтернет-сторінка, що охоплює відомості як про історію, так і про сучасне життя колективу (перелік аудіо- і відеозаписів, нотних і популярних видань, гастрольні поїздки, біографічні дані про керівництво і членів капели та ін.) (Ukrainian Bandurist Chorus, n.d.). Збережені відео- і фотоматеріали та спогади учасників увійшли до документальної стрічки «Хоробра сімнадцятка. Історія Української капели бандуристів» режисера Ореста Сушка – учасника Капели бандуристів імені Тараса Шевченка, американського та канадського кінорежисера, звукорежисера, кінопродюсера. Прем'єра фільму відбулася в Торонто під час Міжнародного кінофестивалю у 2014 році, а перший показ у Києві 10 жовтня 2017 р. (Сушко, 2014).

Звукозаписи колективу в певні часові періоди висвітлювалася у статтях С. Максимюка (2003; 2014). Окремі аспекти історії й діяльності Капели бандуристів імені Т. Шевченка неодноразово досліджувалися у роботах авторки статті (Дутчак, 1991; 2005; 2008; 2011-2012; 2012-2013; 2013а; 2013b; 2014; 2015; 2019). Проте, узагальнене дослідження звукозаписної історії в контексті творчих здобутків колективу на сьогодні відсутнє.

Мета статті

Метою статті постає аналіз звукозаписних здобутків Капели бандуристів імені Тараса Шевченка з позицій репертуарно-тематичного, жанрового, інтерпретаційного, інструментознавчого, виконавсько-стильового аспектів. Здійснено історичну ретроспективу аудіотворчості колективу, введено до наукового обігу останній ювілейний диск «Браття! Будем жити!» (2018), що й становить **новизну дослідження**.

Виклад матеріалу дослідження

Капела бандуристів імені Тараса Шевченка відіграла і продовжує відігравати важливу роль в утвердженні українського духу в зарубіжжі. Започаткована в Києві 1918 року слобожанським бандуристом Василем Ємцем (1890-1982), вона була відроджена 1941 р. в окупованому німцями Києві. Її учасники поставили за мету відновлення національного характеру репертуару (забороненого ідеологічними приписами Радянської влади), донесення ідеї самостійної України до населення, підтримка українського бойового духу. Ім'я Тараса Шевченка – Кобзаря – стало символом Капели, а його ідеї – провідними національними постулатами для виконавців. Тоді ж формуються головні засади побудови концертних виступів колективу, зокрема, різножанровість і різнохарактерність репертуару, перемешування ансамблевих і сольних (думи, пісні) номерів, певна видовищність і театралізація виступу тощо.

Концерти Капели на Київщині, Чернігівщині, Волині в період 1941–1944 рр., а у 1945–1948 в Німеччині у таборах «остарбайтерів», стали історичними мистецькими подіями, закликали мовою музики «боротися до останньої краплини гарячої крові зі всіма ворогами українського народу», як писав Улас Самчук (1976, с. 167).

Суто еміграційним можна вважати період діяльності Капели імені Т. Шевченка на теренах США, починаючи від 1949 р. і до сьогодні. Після триумфальних виступів Капели бандуристів ім. Т. Шевченка в залі Месі Голл Торонто (Канада) та в Білому Домі Вашингтона (США), про неї заговорили в мистецьких і культурно-суспільних колах Північної Америки, а її тодішнього керівника Григорія Китастого визнали «найвизначнішим бандуристом діаспори».

Капела бандуристів імені Т. Шевченка ще з німецького періоду постійно підтримувала новітні пошуки вдосконалення бандури майстрами П. і О. Гончаренками, Ю. Приймаком, М. Лісківським, А. Чорним, П. Степовим, М. Дяковським та ін., фіксуючи у власному виконавстві процеси удосконалення бандурного інструментарію харківського (полтавського) типу. Сьогодні цю справу продовжують молоді майстри, зокрема А. Бірко.

Окремою сторінкою мистецьких досягнень представників українського зарубіжжя є царина звукозаписів, що становить своєрідну форму виконавства, зафіксовану технічними засобами. Відомий дослідник цього напрямку Степан Максим'юк зауважує, що звукозаписна діяльність є «одним з найпомітніших культурних надбань української спільноти в діаспорі, яке зростає не лише кількісно, але й якісно», а записи «накладають на нашу еміграцію певний відбиток, лишають за собою сліди нашого росту і позначають наш вклад у загальноукраїнську духовну скарбницю» (Максим'юк, 2003, с. 67). Серед багатьох виконавських напрямів, відображених у звукозаписах, бандурне мистецтво зарубіжжя становить важливу ділянку, оскільки зберігає для нащадків особливості функціонування різних форм колективів і солістів, їх інструментарій та репертуар, рівень технічної ігрової та вокальної майстерності, популярність тих чи інших жанрів, композиторів, окремих творів тощо. Як зазначив Олександр Кошиць, звукозаписи відобразили «необхідність поєднати бізнесові інтереси з інтересами музичними й культурними, дати рекорди (записи) не тільки цікаві й цінні з культурного та музичного боку, а щоб могли задовольнити пересічного покупця» (Максим'юк, 2003, с. 57).

Каталоги звукозаписів, зокрема і бандурних, є фактично окремою галуззю джерелознавства – дискографією, своєрідною музично-виконавською бібліографією, озвученою літературою. «Колись, як культурній нації, прийдеться такі каталоги видати, бо це виявлятиме нашу національну зрілість та вміння шанувати здобутки минулих поколінь», – підкреслював С. Максим'юк (2003, с. 71). У звукозаписах бандуристів віддзеркалена динаміка розвитку як загальних технологій збереження і відтворення виконавських здобутків, так і мистецьких досягнень у різні періоди розвитку, професійного росту, зокрема якості техніки гри і співу, специфіки інструментарію, домінування ігрових жанрів, репертуарних пріоритетів (Дутчак, 2012-2013).

Розвиток виконавства бандуристів діаспори на прикладі звукозаписів можна прослідкувати з позиції аналізу на декількох рівнях: *історичних етапів; жанру* – інструментальний чи вокально-інструментальний (акомпануючий та комбінований);

форми – сольна (чоловіча, жіноча) та ансамблева (однорідна, мішана); *інструментарію* – діатонічний, хроматичний; інструментального тембру (однорідного бандурного чи в поєднанні тембрів); *репертуару* – автентичний фольклор і його реконструкція (думи, історичні пісні), духовні жанри (канти, псалми), академічна народно-інструментальна музика (авторська, у т. ч. обробки народних пісень); *стилю виконавства* – автентичного традиційного, професійного академічного, фольклорно-аматорського, авангардного (Дутчак, 2014).

У динаміці звукозаписів бандуристів розрізняємо *два історичні періоди*: етнографічно-дослідницький і комерційний (за призначенням). Якщо перший ставив метою збереження автентичних етнічних зразків українського епосу, то до другого належать «записи, зроблені з метою їх тиражування й продажу, тобто комерційні за реалізацією», хоча й не позбавлені наукової і мистецької вартості (Клименко, 2010а).

Фіксація кобзарського думового репертуару на фонограф відомими дослідниками Євгенією Ліньовою, Філаретом Колесою, Лесею Українкою, Климентом Квіткою, Опанасом Сластіоном на початку ХХ ст. від кобзарів і лірників Харківщини і Полтавщини історично започаткувала новий етап у музичній фольклористиці та українській дискографії. Фонозапис (а пізніше і його удосконалені форми) відображав рівень ігрової техніки виконавців, стрій та діапазон їх інструментів, ладове співвідношення вокальної партії та супроводу, особливу емоційну наповненість творів кобзарів.

Слід також зауважити, що дискографія зазвичай містить вагому інформацію (критерій відбору матеріалу, паспортизація автентичних виконавців, географічних територій, жанрів), відображає як форму виконавства, тематичну спрямованість, так і часовий суспільний і художньо-естетичний зріз слухацьких запитів (для якого іноді здійснювалася «вибірка комерційно-«ностальгічного» репертуару») (Клименко, 2010b, с. 280).

Головне тематичне спрямування репертуару Капели бандуристів імені Тараса Шевченка завжди мало національно-патріотичний характер, охоплювало духовні твори, пісні козацької доби, пісні січових стрільців, повстанські пісні (вояків Українсько повстанської армії), твори композиторів, заборонених в Україні радянського часу, у т. ч. і композиторів діаспори. Особливу нішу репертуару Капели займали твори репресованого в Україні Гната Хоткевича, авторські композиції й обробки керівників колективу, першочергово багаторічного диригента Григорія Китастого.

Капела та її мистецькі керівники повсякчас підтримували фаховий рівень виконавства, турбувалися про оновлення і збагачення репертуару колективу на кращих традиціях української музики та своєї питомої своєрідності. Це підтверджують думки відомого музикознавця діаспори, Василя Витвицького: «...вона повинна плекати, розбудовувати й удосконалювати свій специфічний, з історичними традиціями бандури тісно зв'язаний репертуар» (Витвицький, 2003, с. 323).

В. Витвицький високо оцінював діяльність колективу бандуристів, а його мистецьку працю відносив до значних здобутків української еміграції. Невипадково саме він став організатором Товариства прихильників Капели при американському Міжнародному інституті (1953). Дослідження діяльності Капели імені Т. Шевченка у його науковій творчості щільно перепліталися із розумінням проблем не лише

бандурного мистецтва сучасності, але і аналізу традицій автентичного кобзарства в порівнянні з новітніми умовами функціонування, у т. ч. еміграційними.

Щільні творчі зв'язки об'єднували Капелу імені Т. Шевченка зі співаками Василем Тисяком, Йосипом Гошуляком, Євгеном Цюрюю, Михайлом Мінським та ін. Так, Й. Гошуляк вважав інструмент національним символом, а плекання кобзарства необхідною умовою для збереження українських традицій в еміграції. У своїх мемуарах він наголошував на особливій ролі Капели бандуристів імені Т. Шевченка у музичному світі, високо цінував її мистецькі здобутки: «Цей мистецький колектив сприяв величезному поступу у поширенні української музичної культури не тільки серед своєї еміграції, але й серед чужинців як на Заході Європи, так і на американському континенті» (Гошуляк, 1995, с. 129).

В середовищі українців діаспори Капела бандуристів імені Т. Шевченка залишалася єдиним позапартійним, позагруповим колективом, поза чварами й суперечностями, які роздирали українську громаду Північної Америки, а навпаки, завжди відігравала об'єднавчу, виховну і високоморальну роль як спільна цінність українського суспільства, символ єднання не лише українців діаспори, але і всіх українців. В. Витвицький, зокрема, зауважував: «Кобзарське діло не загинуло. Воно, правда, під впливом часу і обставин у дечому змінилось й набрало іншого характеру, проте виявило неабияку витривалість і живучість... В бандуристів, хоч вони вже понад тридцять років на новому ґрунті далекому від Полтави й Києва, до сьогодні збереглося почуття важливості їхньої місії плекання і продовжування старовинних традицій» (Витвицький, 1996, с. 87-88).

Творча біографія Капели – це не лише історично-хронологічний зріз її концертної й звукозаписної діяльності, але і насичена праця її мистецьких керівників – Григорія Китастого (1941–1984), Володимира Божика (1951–1958), Петра Потапенка (1959–1963), Івана Задорожного (1962–1966), Володимира Колесника (1984–1996), Олега Махлая (1996–2008), Адріана Бріттена (2009–2010), Богдана Герявенка (2010–2011), а з 2012 р. – знову О. Махлая, які на різних етапах сприяли як збереженню колективу, так і підвищенню його професіоналізму – виконавської майстерності, репертуару, інструментарію.

Керівник Капели бандуристів ім. Т. Шевченка Володимир Колесник, який очолював її у 1984–1996 рр., разом з концертмейстером – відомим бандуристом-інструменталістом і науковцем-дослідником Віктором Мішаловим (Канада), спрямував всі зусилля на опанування капелянами усіх тонкощів харківського способу гри, що були детально описані Хоткевичем і використані у його мистецькій спадщині. Шедеври Г. Хоткевича, такі як «Байда», «Буря на Чорному морі», «Заповіт», органічно ввійшли до репертуару капели. У першому турі Капели бандуристів ім. Т. Шевченка на історичній батьківщині в 1991 році (під символічною назвою «Ми знов з тобою, Україно») вперше для вітчизняного слухача прозвучали такі твори, як «Заповіт» (на сл. Т. Шевченка), «Корчомка» (соліст – Павло Писаренко), «Байда» (солісти – Андрій Сорока та Богдан Чаплинський), «Невільничий ринок у Кафі» (інструментування для капели Віктора Мішалова), «Буря на Чорному морі» (солісти Ярема Цісарук і Теодозій Пришляк) (Дутчак, 1991).

За значний внесок у розвиток національної культури Капелі бандуристів імені Тараса Шевченка (Детройт, США) була присуджена Національна премія України

імені Тараса Шевченка (1992), а її багаторічний керівник Григорій Китастий був посмертно нагороджений почесною відзнакою Героя України (2008).

Вже в останні десятиліття колектив провів великі гастролі: Європейський тур (2003 – Великобританія, Франція, Німеччина, Австрія), Західно-канадський тур (2005, 2015), по США (2007, 2014, 2017). Серед тематичних виступів капели – Шевченківські, Різдвяні, Великодні, кобзарські концерти, присвята жертвам Голодомору та ін. Капела імені Т. Шевченка провела спільні концерти з Канадською Капелою бандуристів, Жіночим ансамблем бандуристів Північної Америки, з українською співачкою Русланою та ін.

Капела завжди активно концертувала, її прослухало тисячі слухачів різних національностей. Вона не лише зберігала українську музичну традицію, але й підтримувала національний дух представників еміграції. Це засвідчує її багатий архів та каталог звукозаписів, до якого входять українська хорова класика епохи – М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя, О. Кошиця, М. Лисенка, К. Стеценка, А. Гнатишина, твори галицьких авторів Б. Кудрика, М. Гайворонського, С. Людкевича, Д. Січинського, композиції і обробки Г. Хоткевича, Г. Китастого, П. Потапенка, численні українські народні пісні, канти, псалми.

Звукозаписи Капели імені Тараса Шевченка охоплюють духовну музику – літургійну (частини Служби Божої Г. Китастого) і паралітургійну (колядки, щедрівки, канти); шевченкіану (народну й авторську) – починаючи від першого твору керівника колективу Василя Ємця («Встає хмара з-за лиману»); історичні народні пісні в їх тематичному (патріотичні, маршові, ліро-епічні та ін.) та часовому розмаїтті (від козацьких до пісень січових стрільців і воїнів УПА); а також авторську українську музику оригінальну (Г. Хоткевича, Г. Китастого та ін.) та аранжовану – різних історичних стилів – від бароко до ХХ ст. (Дутчак, 2019).

Серед оригінальних творів Г. Китастого слід відзначити унікальні композиції, присвячені важливим сторінкам української історії та її представникам – на вірші І. Багряного «Пісня про Тютюнника», «Вставай, народе», «Поема про Конотопську битву», а також інструментальну «Гомін степів» та лірично-ностальгійну на вірші О. Підсухи «Як давно».

Всі гастрольні тури Капели ставали поштовхом до фіксації репертуару – запису його тематичних напрямів, про що свідчать назви альбомів: «Ми знов з тобою, Україно», «Чорноморський тур», «Українські степи», «Бандурне Різдво» та ін.

2018 року Капела імені Тараса Шевченка відзначила своє 100-річчя, беручи відлік від часу заснування Першої капели бандуристів під керівництвом Василя Ємця (Київ, 1918 р.), творчими спадкоємцями якої себе вважає. В рамках Міжнародного Форуму бандуристів, що відбувся 19–22 жовтня 2018 року за сприяння Українського культурного Фонду, Капела імені Тараса Шевченка провела на історичній батьківщині серію концертів з нагоди свого сторічного ювілею. На концертах колектив під керівництвом Олега Махлая презентував і новий аудіодиск «Брати! Будем жити!» (Додаток). Це слова з тексту відомої поеми Т. Шевченка «Гамалія». І дуже символічно, що до диска увійшли винятково твори на вірші великого Кобзаря. Шевченкіана в репертуарі бандуристів Капели постійно становила невід'ємну (поряд з епосом, народною піснею) й актуальну (ідеологічну, суспільно-політичну, патріотичну) складову. Шевченкове слово уособлювало національну

самоідентифікацію, розуміння й усвідомлення власної етнічної приналежності. Невипадково, одним з найвідоміших творів Капели на вірші Т. Шевченка стала композиція «Грай, кобзарю» на музику її багаторічного керівника Г. Китастого. Саме тому поезія Т. Шевченка своє особливе наповнення отримала і в новій музичній інтерпретації бандуристами колективу, який має його ім'я.

На аудіодиску записано 13 найяскравіших шевченківських творів репертуару капели, авторства композиторів XIX–XX ст. Серед них: «Наш отаман Гамалія» (М. Лисенко), Дві пісні про Максима Залізняка – «Ой літа орел» та «Максим козак Залізняка» (К. Стеценко), «Берестечко» – «Ой, чого ти почорніло зелене поле?» (О. Махляй), «Заповіт» (К. Стеценко), «На високій дуже кручі» (сл. і муз. І. Кучугури-Кучеренка, аранж. О. Махляй), «Сонце гріє» (П. Потапенко), «Ой, гоп, таки-так!» (М. Вериківський), «Не дивуйтеся дівчата» (М. Лисенко), «Думи мої, думи мої, ви мої єдині» (Л. Ревуцький), «Думи мої, думи мої, лихо мені з вами» (О. Мінківський), уривок із поеми «Гамалія» (рецитація А. Китастого), «У туркені по тім боці» (М. Лисенко), «Бандуристе, орле сизий» (мел. Я. Орлова, аранж. О. Махляй).

Вже лише перелік творів виявляє дуже вагомі тенденції артистичної діяльності колективу та його керівника О. Махляя. До диска увійшли складні за виконавською хоровою та інструментальною технікою твори, які мають увиразнений національний і академічний характер. Серед них – композиції авторства засновників української композиторської школи – М. Лисенка і К. Стеценка, їх послідовників – М. Вериківського і Л. Ревуцького, керівників колективу – П. Потапенка і О. Махляя. Зв'язок з давніми кобзарськими традиціями представлений авторською піснею про Шевченка харківського кобзаря І. Кучугури-Кучеренка, а з побратимами з материкової України – твором багаторічного керівника капели ім. Г. Майбороди – О. Мінківського. Поєднання творів на вірші одного поета склало своєрідну літературно-музичну динамічну композицію.

Слід зауважити, що черговий диск капела здійснила на бандурах харківського (полтавського) типу, засвідчуючи унікальне збереження цього інструмента і прийомів гри на ньому, описаних ще Г. Хоткевичем, в діаспорі.

До виконання шевченківського репертуару колектив підійшов надзвичайно відповідально, представивши гармонію вокально-хорової й інструментальної складових, злагоджений унісон та баланс звучання чоловічих голосів. Слід також підкреслити надзвичайно високий емоційний пафос і натхнення у виконанні творів, яскраву динамізацію та виразність тексту (дикції). Загалом, новий аудіодиск колективу, присвячений його ювілею, черговий раз засвідчив професійний рівень капели, її високу громадянську й патріотичну місію.

Дискографія Капели бандуристів імені Тараса Шевченка стала відображенням характерних тенденцій колективного виконавства бандуристів української діаспори (Дутчак, 2013а, с. 292-293). Зокрема, в її діяльності об'єднали свої зусилля представники основних бандурних осередків Північної Америки (США і Канади), учасники яких становлять основне ядро колективу; її звукозаписи презентують однорідне чоловіче вокально-хорове виконавство у супроводі бандур харківсько-полтавського типу; інструментальна партитура переважно однорідна – бандурна, а участь інших інструментів – епізодична; репертуар має

україно-центристський характер, охоплює переважно національно орієнтовані твори релігійно-духовного, лірико-патріотичного і героїчного змісту.

Висновки

Формування яскраво виражених рис стилів колективного виконавства бандуристів, що проявилось в підборі репертуару для звукозапису, виявило їх спрямованість як на внутрішні ознаки кобзарської гри та співу (національні), зокрема на традицію чоловічого виконавства, так і на зовнішні (інонаціональне, неукраїнське мистецьке оточення). Динаміка звукозаписної діяльності Капели бандуристів імені Тараса Шевченка засвідчила дві взаємопов'язані тенденції. Перша – консервативна, доцентрова – спрямована на збереження традиційного бандурного репертуару (думового, релігійного, пісенного) з переважанням вокальної складової. У творах, що її представляють, тембр бандури відіграє роль етнічного показника, невід'ємного від вербального і мелодичного чинників. Друга – інноваційна, відцентрова – засвідчує входження бандурного мистецтва у світовий музичний простір, де академічний репертуар (вокально-хоровий-інструментальний), з одного боку, виявляє високий рівень професійної майстерності виконавців, з іншого, підкреслює в бандурі (її тембрі, строй, специфіці звуковидобування) впізнаваний український «етнічний звукоідеал».

Капела бандуристів імені Тараса Шевченка була і залишається унікальною концертною одиницею українського зарубіжжя, яка об'єднуючи виконавців вже третього і четвертого покоління бандуристів-емігрантів, пропагує українське традиційне мистецтво в діаспорі, сприяє вихованню нових кадрів виконавців.

22 жовтня 2018 р. в Києві в рамках Міжнародного Форуму бандуристів відбувся історичний концерт двох колективів, що беруть свій початок з Київської капели, заснованої В. Ємцем – Капели бандуристів імені Тараса Шевченка (США) і Національної Капели бандуристів імені Георгія Майбороди (Україна). Аналіз спільних і унікальних рис їх виконавської творчості, у т. ч. і звукозаписної, може становити нові напрями наукових досліджень.

Список бібліографічних посилань

- Бенч-Шокало, О. Г. (2002). *Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції*. Київ: Редакція журналу «Український Світ».
- Бурбан, М. (2006). *Українські хори та диригенти*. Дрогобич: Просвіта.
- Витвицький, В. (1996). *За океаном*. Львів: Львівська організація СК України.
- Витвицький, В. (2003). *Музикознавчі праці. Публіцистика*. Львів: Сполом.
- Гошуляк, Й. (1995). *Й свого не цурайтесь: Спогади, листування, матеріали*. Львів: Каменяр.
- Дутчак, В. (1991). Капела ім. Т. Шевченка: «Ми знов з тобою, Україно». *Музика*, 5, 24-25.
- Дутчак, В. (2005). «Живі струни» Уласа Самчука: Бандурне мистецтво в історичному розрізі. *Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство*, 1(13), 102-108.
- Дутчак, В. (2008). Капела бандуристів ім. Т. Шевченка – провідна мистецька одиниця українського зарубіжжя (До ювілею творчої діяльності). В *Музична україністика: сучасний вимір* (Вип. 2, с. 319-329). Київ: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського.

- Дутчак, В. (2011-2012). *Форми, жанри і стилі виконавства в бандурному мистецтві українського зарубіжжя: звукове відтворення. Етнос і культура. Часопис Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*, 8-9, 140-146.
- Дутчак, В. (2012-2013). *Виконавські моделі у дискографії та відеографії шевченкіани бандуристів українського зарубіжжя. Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*, 26-27, 166-173.
- Дутчак, В. (2013а). *Бандурне мистецтво українського зарубіжжя [Монографія]*. Івано-Франківськ: Фоліант.
- Дутчак, В. (2013b). *Капела бандуристів імені Тараса Шевченка: німецький еміграційний період*. В Д. Блохин (Ред.), *Україністика в Європі. & Німеччина і Україна, Матеріали IV наукового Конгресу в Мюнхені* (Т. 6, с. 357-364). Тернопіль; Мюнхен: Астон.
- Дутчак, В. (2014). *Аудіотворчість бандуристів української діаспори*. В *Laudatio: Ювілейна збірка наукових статей на пошану професора Юрія Ясіновського* (с. 235-245). Львів: Вид. Тетюк Т. В.
- Дутчак, В. (2015). *Бандурне мистецтво українського зарубіжжя як національно-культурний феномен ХХ – початку ХХІ століть. Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*, 16, ч. 2, 34-47.
- Дутчак, В. (2019). *Культурно-мистецькі здобутки Капели бандуристів ім. Тараса Шевченка (США): до 100-річного ювілею колективу*. В *IX Міжнародний конгрес українців. Мистецтвознавство. Культурологія* (с. 189-199). Київ: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського.
- Єсипок, В. & Іваниш, А. (2018). *Творчий та історичний шлях Капели бандуристів імені Т. Шевченка. Молодий вчений*, 1(53), 139-143.
- Карась, Г. (2012). *Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття [Монографія]*. Івано-Франківськ: Тіповіт.
- Китастий, Г. (1996). *Автобіографія (Капеля під патронатом Т. Шевченка)*. В Г. Т. Китастий, *Вставай, народе: Твори для капели бандуристів, хори, солоспіви* (с. 169-171). Київ: Музична Україна.
- Клименко, І. (2010а). *Дискографія української автентичної етномузики: проблеми першопрохідця. Вісник Львівського університету. Серія філологічна*, 43, 272-293.
- Клименко, І. (2010b). *Дискографія української етномузики (автентичне виконання), 1908-2010: Ілюстрований хронологічний реєстр з анотаціями і покажчиками*. Київ.
- Корсун Л. (2007а, 9 серпня). *Хоробра «сімнадцятка», яка зберегла Капелу. Час і події*. Взято з <http://www.chasipodii.net/article/1845/>.
- Корсун, Л. (2007b, 16 серпня). *Хоробра «сімнадцятка», яка зберегла Капелу. Час і події*. Взято з <http://www.chasipodii.net/article/1862/>.
- Майстренко, І. (1996). *Децо з історії Капели бандуристів ім. Т. Шевченка (Спогади колишнього директора Капели)*. В Г. Т. Китастий, *Вставай, народе: Твори для капели бандуристів, хори, солоспіви* (с. 171-174). Київ: Музична Україна.
- Максимюк, С. (2003). *З історії українського звукозапису та дискографії*. Львів: Український католицький університет.
- Максимюк, С. (2014). *Бібліографія українських звукозаписів, 1903–1995*. Львів: Вид. Т. Тетюк.
- Самчук, У. (1976). *Живі струни: Бандура і бандуристи*. Детройт: Видання Капели бандуристів ім. Тараса Шевченка.
- Сушко, О. (2014). *Хоробра сімнадцятка: Історія Української капели бандуристів [Кінофільм]*. Взято з <https://vimeo.com/ondemand/musicofsurvival>.

Ukrainian Bandurist Chorus. (n. d.). *The Taras Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus of North America*. Retrieved from www.bandura.org.

References

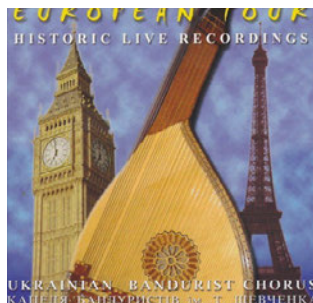
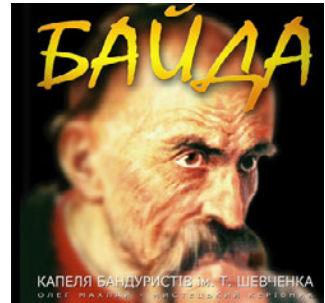
- Bench-Shokalo, O.H. (2002). *Ukrainskyi khorovyi spiv: Aktualizatsiia zvychaievoi tradytsii [Ukrainian Choral Singing: Updating the Customary Tradition]*. Kyiv: Ukrainskyi Svit [in Ukrainian].
- Burban, M. (2006). *Ukrainski khory ta dyryhenty [Ukrainian choirs and conductors]*. Drohobych: Prosvita [in Ukrainian].
- Dutchak, V. (1991). Kapela imeni T. Shevchenka: "My znov z toboiu, Ukraino" [The Taras Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus: "Again with you, my Ukraine"]. *Muzyka*, 5, 24-25 [in Ukrainian].
- Dutchak, V. (2005). "Zhyvi struny" Ulasa Samchuka: Bandurne mystetstvo v istorychnomu rozrizi ["Living Strings" by Ulas Samchuk: Bandura Art in Historical Section]. *The scientific Issues of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Series in Arts*, 1(13), 102-108 [in Ukrainian].
- Dutchak, V. (2008). Kapela bandurystiv imeni T. Shevchenka – providna mystetska odyntsia ukrainskoho zarubizhzhia (Do yuvileiu tvorchoi diialnosti) [The Taras Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus – a leading artistic unit of Ukrainian abroad (To the anniversary of creative activity)]. In *Muzychna ukrainistyka: suchasnyi vymir* (Iss. 2, pp. 319-329). Kyiv: Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology MT Rylsky NAS of Ukraine [in Ukrainian].
- Dutchak, V. (2011-2012). Formy, zhanry i styli vykonavstva v bandurnomu mystetstvi ukrainskoho zarubizhzhia: zvukove vidtvorennia [Forms, genres and styles of performance in the bandura art of Ukrainian abroad: sound reproduction]. *Ethnos and culture. Journal of Precarpathian national university named after Vasyl Stefanyk*, 8-9, 140-146 [in Ukrainian].
- Dutchak, V. (2012-2013). Vykonavski modeli u dyskografii ta videografii shevchenkiany bandurystiv ukrainskoho zarubizhzhia [Performance models in discography and videography of Shevchenkiana of Ukrainian Abroad bandurists]. *Newsletter Precarpathian University. Art studies*, 26-27, 166-173 [in Ukrainian].
- Dutchak, V. (2013a). *Bandurne mystetstvo ukrainskoho zarubizhzhia [Bandura Art of Ukrainian Abroad]* [Monograph]. Ivano-Frankivsk: Foliant [in Ukrainian].
- Dutchak, V. (2013b). Kapela bandurystiv imeni Tarasa Shevchenka: nimetskyi emihratsiinyi period [The Taras Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus: German immigration period]. In D. Blokhyn (Ed.), *Ukrainistik in Europa. & Deutschland und die Ukraine, Proceedings of the IV Scientific Congress in Munich* (Vol. 6, pp. 357-364). Ternopil; Munich: Aston [in Ukrainian].
- Dutchak, V. (2014). Audiotvorchist bandurystiv ukrainskoi diaspory (Discography of Ukrainian diaspora bandurist). In *Laudatio: Yuvileina zbirka naukovykh statei na poshanu profesora Yuriiia Yasinovskoho [Laudatio: Anniversary Collection of Scientific Articles in Honor of Professor Yuri Yasinovsky]* (pp. 235-245). Lviv: Publisher T.V. Tetiuk [in Ukrainian].
- Dutchak, V. (2015). Bandurne mystetstvo ukrainskoho zarubizhzhia yak natsionalno-kulturnyi fenomen XX – pochatku XXI stolit [Bandura art of Ukrainian foreignship as national and cultural phenomenon of XX – beginning of XXI centuries]. *Visnyk of the Lviv University. Series Arts*, 16, Ch. 2, 34-47 [in Ukrainian].
- Dutchak, V. (2019). Kulturno-mystetski zdoibky Kapely bandurystiv imeni Tarasa Shevchenka (USA): do 100-richnoho yuvileiu kolektyvu [Cultural and artistic achievements of The Taras

- Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus: (USA): To the 100th anniversary of the collective]. *In IX Mizhnarodnyi konhres ukrainistiv. Mystetstvoznavstvo. Kulturolohiia* (pp. 189-199). Kyiv: Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology MT Rylsky NAS of Ukraine [in Ukrainian].
- Hoshuliak, Y. (1995). *Y svoho ne tsuraite: Spohady, lystuvannia, materialy [And do not shy away: Memories, correspondence, materials]*. Lviv: Kameniar [in Ukrainian].
- Karas, H. (2012). *Muzychna kultura ukraïnskoi diaspori u svitovomu chasoprostori XX stolittia [Musical Culture of the Ukrainian Diaspora in the XX Century World Times]* [Monograph]. Ivano-Frankivsk: Tipovit [in Ukrainian].
- Klymenko, I. (2010a). Dyskohrafiia ukraïnskoi avtentychnoi etnomuzyky: problemy pershoprokhidtsia [Discography of Ukrainian authentic ethnomusic: problems of the pioneer]. *Visnyk of the Lviv University. Series Philology*, 43, 272-293 [in Ukrainian].
- Klymenko, I. (2010b). *Dyskohrafiia ukraïnskoi etnomuzyky (avtentychne vykonannia), 1908-2010: Illustrovanyi khronolohichnyi reiestr z anotatsiiamy i pokazhchykamy [Discography of Ukrainian Ethnomusic (Authentic Performance), 1908-2010: Illustrated chronological register with annotations and pointers]*. Kyiv [in Ukrainian].
- Korsun, L. (2007a, August 9). Khorobra "simnadtsiatka", yaka zbrehla Kapelu [Brave "seventeen" that saved the Chorus]. *Chas i podii*. Retrieved from <http://www.chasipodii.net/article/1845/> [in Ukrainian].
- Korsun, L. (2007b, August 16). Khorobra "simnadtsiatka", yaka zbrehla Kapelu [Brave "seventeen" that saved the Chorus]. *Chas i podii*. Retrieved from <http://www.chasipodii.net/article/1862/> [in Ukrainian].
- Kytastyi, H. (1996). Avtobiohrafiiia (Kapelia pid patronatom T. Shevchenka) [Autobiography (The Taras Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus)]. In H.T. Kytastyi, *Vstavai, narode: Tvory dlia kapely bandurystiv, khory, solospivy [Arise, people: Works for the bandura band, choirs, singers]* (pp. 169-171). Kyiv: Muzychna Ukraina [in Ukrainian].
- Maistrenko, I. (1996). Deshcho z istorii Kapeli bandurystiv imeni T. Shevchenka (Spohady kolyshoho dyrektora Kapeli) [Something from The Taras Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus story (Memories of the ex-manager of the Chorus)]. In H.T. Kytastyi, *Vstavai, narode: Tvory dlia kapely bandurystiv, khory, solospivy [Arise, people: Works for the bandura band, choirs, singers]* (pp. 171-174). Kyiv: Muzychna Ukraina [in Ukrainian].
- Maksymiuk, S. (2003). *Z istorii ukraïnskoho zvukozapysu ta dyskohrafii [From the history of Ukrainian recording and discography]*. Lviv: Ukrainian Catholic University [in Ukrainian].
- Maksymiuk, S. (2014). *Bibliohrafiia ukraïnskykh zvukozapysiv, 1903-1995 [Bibliography of Ukrainian recordings, 1903-1995]*. Lviv: Publisher T. Tetiuk [in Ukrainian].
- Samchuk, U. (1976). *Zhyvi struny: Bandura i bandurysty [Live Strings: Bandura and Bandurist]*. Detroit: The Ukrainian Bandurist Chorus [in Ukrainian].
- Sushko, O. (2014). *Khorobra simnadtsiatka: Istoriia Ukraïnskoi kapely bandurystiv [Music of Survival. The Story of the Ukrainian Bandurist Chorus]* [Motion picture]. Retrieved from <https://vimeo.com/ondemand/musicofsurvival> [in Ukrainian].
- Ukrainian Bandurist Chorus. (n. d.). *The Taras Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus of North America*. Retrieved from www.bandura.org [in English].
- Vyvytskyi, V. (1996). *Za okeanom [Overseas]*. Lviv: Lvivska orhanizatsiia SK Ukrainy [in Ukrainian].
- Vyvytskyi, V. (2003). *Muzykoznavchi pratsi. Publitsystyka [Musicological works. Publicism]*. Lviv: Spolom [in Ukrainian].

Yesypok, V. & Ivanysh, A. (2018). *Tvorchyi ta istorychnyi shliakh Kapely bandurystiv imeni T. Shevchenka* [Artistic and historical path of The Taras Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus]. *Young Scientist*, 1 (53), 139-143 [in Ukrainian].

Додаток

Альбоми Капели бандуристів імені Тараса Шевченка Північної Америки

1. Українська капеля бандуристів. Диригент Володимир Божик. Ukrainian bandurist's chorus conductor Volodymyr Boshyk. # 2 Recorded at RCA Victor Studios in Montreal, Marh, 1951. Printed in Canada. (альбом із шести платівок).
2. Українська капеля бандуристів під мистецьким проводом Григорія Китастого і Володимира Божика. Ukrainian bandurist's chorus conductor Hryhory Kytasty & Volodymyr Boshyk Recorded in the concert halls of the United States of America and Canada. 1950–1955. M. & O. GIFT SHOP 6440 Michigan Ave., Detroit 10, Mich. Distributor. Printed in U.S.A (альбом із десяти платівок).

3. Українська капеля бандуристів. ПЛАТІВКА 1975 Р. (ТОРОНТО, ОНТАРІО).
4. Українська капеля бандуристів. КОНЦЕРТНИЙ ТУР 1983 Р.
5. UKRAINIAN BANDURA CHOIRS. CHRISTMAS CAROLS.
6. Українська капеля бандуристів. МИ ЗНОВ З ТОБОЮ, УКРАЇНО, 1991
7. UKRAINIAN BANDURA CHOIRS. BEST OF CAPELLA.
8. UKRAINIAN BANDURA CHOIRS. BLACK SEA TOUR, 1994
9. UKRAINIAN BANDURA CHOIRS. UKRAINIAN STEPPE, 1997
10. Українська капеля бандуристів. МИ ЗНОВ З ТОБОЮ, УКРАЇНО. (AGAIN WITH YOU, MY UKRAINE), 1991. Compast Disc.
11. Українська капеля бандуристів. ЧОРНОМОРСЬКИЙ ТУР (BLACK SEA TOUR), 1994. Compast Disc №1. Compast Disc №2.
12. Українська капеля бандуристів. UKRAINIAN STEPPE, 1997.
13. Українська капеля бандуристів. BANDURA CHRISTMAS, 1999.
14. UKRAINIAN BANDURA CHOIRS. Oleh Mahlay, Artistic Director. 2006.
15. Ukrainian Bandurist Chorus. «Брати! Будем жити!». CD. 2018.

DISCOGRAPHY OF THE TARAS SHEVCHENKO UKRAINIAN BANDURIST CHORUS OF NORTH AMERICA

Violetta Dutchak

*Doctor of Arts, professor; ORCID: 0000-0001-6050-4698; e-mail: violetta.dutchak@ukr.net
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine*

Abstract

This article deals with the discography (audio recordings) of the Ukrainian diaspora prominent collective – The Taras Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus of North America (Detroit, USA) in the context of bandura art development research actualization in Ukraine, as well as abroad, in particular, the celebration of the 100th anniversary of the collective (2018). Along with active performing activities, with triumphant performances in Massey Hall (Toronto, Canada) and the White House (Washington, USA), chorus recorded their tunes, issued numerous LP, cassettes, audio and video tapes, working with more than 600 pieces of bandura and choral repertoire.

The purpose of the article is to analyze the recordings of The Taras Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus from the standpoint of repertoire-thematic, genre, interpretational, instrumental, performance and style aspects. The historical retrospective of the discography of the collective is being made, the latest anniversary disc "Brothers! We Shall Live!" (2018) is being inducted into the scientific circulation, which defines a **the research**.

The thematic spectrum of the band's recordings is being noted. In particular, Chorus created a rich catalog of recordings, which included Ukrainian choral classics by M. Berezovskyi, D. Bortnianskyi, A. Vedel, O. Koshits, M. Lysenko, S. Liudkevych, K. Stetsenko, A. Hnatyshyn, and works by H. Khotkevych, H. Kytastyi, P. Potapenko, numerous Ukrainian folk songs, cantos, psalms.

It's being noted that Chorus performing tours became an impetus for the fixation of the repertoire – recordings of the topical thematic directions, as evidenced by the names of the albums:

"Again With You, My Ukraine", "Black Sea Tour", "Ukrainian Steppes", "Bandura Christmas" and others.

The article uses historical, axiological, musicological and cultural approaches and corresponding methods that determine **the research methodology**. In particular, the historical-chronological method is being used to consider the sequence and stages of the recording work by the Chorus, axiological – to determine their artistic value, musicological and cultural methods will contribute to various aspects of the art analysis of The Taras Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus in world cultural space.

Conclusions. The records of the The Taras Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus identified the processes of folk instruments upgrade in the diaspora, in particular the Kharkiv-type bandura of masters P. and O. Honcharenko, Y. Pryimak, M. Liskivskiy, A. Chorny, M. Diakivskiy, A. Birko and others.

The analysis of the chorus recordings allowed determining the dynamics of both general tendencies of preservation and reproduction of chorus performance and artistic achievements in different periods of its functioning under the direction of conductors H. Kytasty, V. Bozhyk, P. Potapenko, V. Kolesnyk, O. Makhlai and others.

Keywords: bandura art; Ukrainian diaspora; ensemble performance; The Taras Shevchenko Ukrainian Bandurist Chorus; records; discography

ДИСКОГРАФИЯ КАПЕЛЛЫ БАНДУРИСТОВ ИМЕНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО СЕВЕРНОЙ АМЕРИКИ

Виолетта Дутчак

*доктор искусствоведения, профессор; ORCID: 0000-0001-6050-4698; e-mail: violetta.dutchak@ukr.net
ГВУЗ «Прикарпатский национальный университет имени Василия Стефаника», Ивано-Франковск, Украина*

Аннотация

В статье анализируется аудиотворчество (звукозапись) ведущего коллектива украинской диаспоры Капеллы бандуристов имени Тараса Шевченко (Детройт, США) в контексте актуализации исследований развития бандурного искусства в Украине и за рубежом, в частности празднования 100-летнего юбилея коллектива (2018). Наряду с активной исполнительской деятельностью, триумфальными выступлениями коллектива в Мессе Холл (Торонто, Канада) и Белом Доме (Вашингтон, США), Капелла зафиксировала свое творчество в аудиозаписях, издала многочисленные долгоиграющие пластинки, кассеты, аудиодиски, видеодиски, обработала более 600 произведений бандурного и хорового репертуара.

Целью статьи является анализ звукозаписей Капеллы бандуристов имени Тараса Шевченко с позиций репертуарно-тематического, жанрового, интерпретационного, инструментоведческого, исполнительско-стилевого аспектов.

Осуществлено историческую ретроспективу аудиотворчества коллектива, введено в научный оборот последний юбилейный диск «Братья! Будем жить» (2018), что и составляет **научную новизну** исследования. Отмечено тематический спектр дискографии коллектива. В частности, Капеллой создан богатый каталог звукозаписей,

в который вошли украинская хоровая классика М. Березовского, Д. Бортнянского, А. Веделя, А. Кошица, М. Лысенко, С. Людкевича, К. Стеценко, А. Гнатышина, произведения Г. Хоткевича, Г. Китастого, П. Потапенко, многочисленные украинские народные песни, канты, псалмы. Отмечено, что исполнительские гастрольные туры Капеллы становились толчком к фиксации репертуара – записи ведущих тематических направлений, о чем свидетельствуют названия альбомов: «Мы вновь с тобой, Украина», «Черноморский тур», «Украинские степи», «Бандурное Рождество» и др.

В статье использованы исторический, аксиологический, музыковедческий и культурологический подходы, а также соответствующие им методы, которые определяют **методологию исследования**. В частности, историко-хронологический метод использован для рассмотрения последовательности этапов звукозаписывающего творчества коллектива бандуристов, аксиологический – для определения его художественной ценности, музыковедческие и культурологические методы способствуют разносторонним аспектам анализа вхождения звукового творчества Капеллы бандуристов имени Тараса Шевченко в мировое культурное пространство.

Выводы. Аудиозаписи Капеллы бандуристов имени Тараса Шевченко зафиксировали процессы совершенствования народного инструментария в диаспоре, в частности бандуры харьковского типа мастеров П. и А. Гончаренко, Е. Приймака, М. Лисковского, А. Черного, М. Дяковского, А. Бирка и др. Анализ звукозаписей коллектива позволил определить динамику как общих тенденций сохранения и воспроизведения исполнительства Капеллы, так и художественных достижений в разные периоды ее функционирования под руководством дирижеров Г. Китастого, В. Божика, П. Потапенко, В. Колесника, О. Махлая и др.

Ключевые слова: бандурное искусство; украинская диаспора; ансамблевое исполнительство; Капелла бандуристов имени Тараса Шевченко; звукозапись; аудиотворчество